

освіта : науково-практичний журнал. Одеса : Південний науковий центр НАПН України, 2014. №10/CXXVII. С. 34-38.

3. Глушко Т. В. Розвиток англомовних читацьких умінь здобувачів вищої освіти мовних спеціальностей в аспекті когнітивно-комунікативного підходу. *Вісник науки та освіти*. 2024. № 5(23). С. 833-842.

4. Johns T., Davies F. Text as a Vehicle For Information : The Classroom Use of Written Texts in Teaching Reading in a Foreign Language. *Reading in a Foreign Language*. 1983. Vol. 1 (1). P. 1-19.

Гонтар Аліна

Науковий керівник: доктор філософії Кривда Л. Р.

Міжнародний університет

ІСТОРИЧНІ ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНИХ ВПЛИВІВ НА НІМЕЦЬКУ МОВУ

У контексті динамічних соціокультурних трансформацій мови відіграють ключову роль у відображенні історичних взаємодій між народами. Німецька мова не є винятком: упродовж століть вона перебувала під впливом різних мов, що зумовило появу численних запозичень. Однак, попри наявність значної кількості досліджень, проблема системної інтерпретації запозичень як результату міжмовної взаємодії у конкретному історичному та культурному контексті залишається недостатньо вивченою. Виникає необхідність комплексного аналізу джерел запозичень, шляхів їх адаптації та ролі в розвитку німецької лексичної системи [1; 2, с. 200].

У античний період німецька мова зазнала впливу латинської мови. Упродовж кількох століть римської експансії германці перебували на периферії імперської цивілізації, що спричинило тривалі соціокультурні, економічні та адміністративні контакти. унаслідок цього процесу германські діалекти почали активно засвоювати лексичні одиниці з латинської мови, що

переважно охоплювали сфери матеріальної культури, державного устрою, армії, торгівлі та буденного життя [2, с. 200-201].

Латинські запозичення цього періоду мали конкретно-предметний характер і позначали нові для германського світу явища, пов'язані з римським способом життя, наприклад, Keller (підвал) – від cellarium (складське приміщення); Fenster (вікно) – від fenestra (віконний отвір); Mauer (стіна) – від murus (укріплена стіна) [2, с. 201].

У середньовіччі у зв'язку з прийняттям християнства та розвитком світської школи, латинська мова на довгі роки закріплюється як мова літургії, писемності та інших сфер життя, а німецька мова у свою чергу засвоює лексику релігійного, філософського й наукового характеру. Багато з цих слів мають і грецьке походження, опосередковане через латину, що особливо помітно у термінах класичної освіти та гуманітарного знання, наприклад, Evangelium – «Євангеліє», від лат. evangelium, що походить від грец. euangelion (добра звістка); Theologie – «теологія», від грец. Theología [1; 2, с. 201].

Епоха Відродження та Реформації стали важливими етапами розвитку німецької мови. Поява друкарства, переклад біблії Мартіном Лютером сприяли активному засвоєнню латинських запозичень у сферах освіти, права, філософії та природничих наук (Schule школа – від schola; Studium навчання, студії – від studium). Латина втрачає статус сакральної мови й перетворюється на джерело універсальної наукової термінології, що інтегрується в німецьку мовну систему [2, с. 201-202].

У XVII–XIX ст. провідним зовнішнім чинником стала французька мова, яка, завдяки своєму престижу в Європі, значно вплинула на лексику німецької культури, моди, побуту й політики (Büro, Mode, Salon, Trottoir). Французькі запозичення виконували соціально марковану функцію, позначаючи належність до освічених верств суспільства, і сприяли формуванню європейського культурного коду в німецькому мовному просторі [1; 2, с. 202].

Італійські запозичення в німецькій мові сформувалися переважно в період пізнього Середньовіччя та Відродження (XIV–XVI ст.) у зв'язку з культурним авторитетом Італії як центру гуманізму, мистецтва, архітектури, фінансів і музики. Через торгівлю, культурні контакти та церковний вплив до німецької мови потрапила лексика, пов'язана з музикою (Konzert, Piano, Forte), архітектурою (Balkon, Fassade, Loggia), фінансами (Bank, Konto, Bilanz) й побутом (Gondel, Lazarett, Spaghetti). Італіцизми зберегли національний колорит і стали маркерами естетики та витонченості [2, с. 202-203].

У пізньому Середньовіччі посилилися контакти з Нідерландами, що сприяло появі в німецькій мові нідерландизмів, пов'язаних із ремеслами, судноплавством і технікою (Pump, Matrose, Fracht, Schute, Treck). Вони відзначаються прагматичністю, нейтральністю та високим ступенем асиміляції, тому часто не сприймаються як іншомовні елементи [2, с. 203].

Новітній етап (XX–XXI ст.) характеризується масовим впливом англійської мови, зумовленим глобалізацією та розвитком технологій. Англіцизми проникають у всі сфери життя: IT (Computer, Internet, Download), бізнес (Manager, Marketing), медіа (Chat, Stream, News), молодіжну культуру (Cool, Smartphone, Team). Багато з них адаптуються граматично (chatten, liken, scrollen), що свідчить про їхню глибоку інтеграцію. Водночас це викликає дискусії щодо збереження мовної ідентичності та рівноваги між національними і запозиченими елементами [1; 2, с. 203].

Отже, Іншомовні впливи становлять невід'ємну складову розвитку німецької мови, сприяючи її лексичному збагаченню, стилістичному розширенню та культурній інтеграції. Вони відображають історичну динаміку суспільства, його зв'язки з іншими народами й готовність до сприйняття нових культурних моделей. Перспективи подальших досліджень полягають у глибшому аналізі сучасних англіцизмів, процесів їхньої адаптації в німецькій мові та дослідженні впливу глобалізації на формування мовної ідентичності німецькомовного простору.

Література

1. Консевич Т. В. Запозичення в сучасній німецькій мові. *Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації: Збірник наукових праць*. 2018. С. 187-191. URL: [Консевич.pdf](#) (дата звернення 06.11.2025).
2. Труцуненко І. І., Весоловський О. В. Лексичні запозичення як відображення міжмовних контактів у процесі історичного розвитку німецької мови. *Закарпатські філологічні студії*. Ужгородський національний університет. Ужгород, 2025. Вип. 39. С. 199-204.

DOI <https://doi.org/10.32837/11300.31046>

Горліченко Андрій

Науковий керівник: к. філол. н., доцент Фрумкіна А. Л.

Міжнародний Університет

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ВИЩІЙ ВІЙСЬКОВІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ

Процес інтеграції України до євроатлантичних структур зумовив зростання потреби в уніфікації та модернізації військової термінології відповідно до стандартів НАТО. У цьому контексті переклад відіграє ключову роль не лише у забезпеченні мовної еквівалентності, а й у формуванні взаємосумісності між ЗСУ та арміями держав-партнерів. Військова термінологія, як специфічна підсистема національної мови, відображає концептуальний апарат військової думки, культуру національної безпеки та доктринальні принципи. Тому переклад військових термінів у системі вищої військової освіти є не лише мовним актом, а й важливим елементом професійної підготовки (Professional training – LOmpt) та міжнародної військової комунікації.